

TÓTH ERIKA

OLVASÓVÁ NEVELÉS A GYAKORLATBAN (2. RÉSZ)

„Az az ember, aki nem olvas könyvet, semmiben sem különbözik attól az embertől, aki nem tud olvasni.” (Mark Twain)

AZ ÁLLATOK VILÁGNAPJÁN ÁLLATI SOKAT OLVASTUNK!

Az előző részben az olvasás, azon belül a szövegértés fontosságát érintettem, amely nélkül nincs hatékony tanulás. Az alsó tagozaton az értelmező olvasás elsajátítása mellett, a szépirodalmi szövegek olvasása során az irodalmi élmény megtapasztalása is a tanítási-tanulási folyamat célja. Mindkettő egyformán fontos, hiszen értő olvasás nélkül nehéz egy szépirodalmi szöveget megérteni, és fordítva, szükséges, hogy az olvasás nyújtotta élményszerzés mint motiváló tényező a mindennapok részét képezze. Ilyen szempontból rendkívül hasznosak a különböző olvasóvá nevelési projektek, melyekkel egyre gyakrabban találkozunk. Ezekre a tematikus napokra, hetekre óriási szükség van, mivel az intézményes nevelésnek sokkal nagyobb részt kell vállalnia az olvasási motiváció kialakításában, fenntartásában, mint régeb-

ben. Egyre gyakoribb, hogy ez a feladat teljes egészében a pedagógusokra hárul, és a tanulók kizárólag az iskolai munka, a tanulás miatt vesznek kezükbe könyveket. A hátrányos helyzetű diákokról nem is beszélve, akik a legtöbbször könyvvel csak az iskolában találkoznak, kizárólag ott van lehetőségük olvasni, ha az olvasási motiváció biztosítva van is. Az otthoni olvasás náluk minimális, szinte semmi. Lehet ezen fanyalogni, mérgelődni, vagy tudomást sem venni róla, sajnos ez van.

Mi az, amivel az olvasás élményét közelebb hozhatjuk a gyerekekhez? Először meg kell találni azt a kapcsolódási pontot, amely őket érdekli. Az alsó tagozaton az állatmeséket, az állatokról szóló történeteket, verseket, dalokat a legtöbb tanuló szereti, ezért az októberi olvasóvá nevelés projekt napot az állatok világnapja köré építettük iskolánk alsó tagozatán (Tallóson). Minden osztály egy-egy állatmesét, történetet dolgozott fel a hét folyamán, amellyel a pénteki tematikus napon foglalkoztunk. Az osztályok nagy lelkesedéssel készültek az egész napos közös munkára. A projekt nap elején,

a folyosón egy állatokról szóló vetítést tekintettünk meg közösen, melyben interaktív részek is kerültek, a gyerekek nagy örömeire. Ezt követően az osztályok az előzetes megbeszélés alapján vendégül látták egymást a választott meséjükkel, illetve az ahhoz kapcsolódó játékkal, feladatokkal, dalocskával. A mesét a kisebbeknél a pedagógusok olvasták fel, a nagyobbaknál maguk a tanulók. Az olvasás mellett a kapcsolatteremtés, az egymás megismerése, az egymásra figyelés, az egymás munkájának elismerése is pozitív hozadéka volt a foglalkozásoknak.

A délelőtti fénypontja a mesék előadása volt, osztályonként, ismét a folyosón. Ez nagy lázban tartotta a tanulókat, izgultak a szereplés miatt. A nulladik osztálytól kezdve minden osztály a saját meséjét adta elő, rendkívül ügyesen és kreatívan. A mesék meglevenedtek, és itt látszott meg az a komoly munka, amellyel a tanítónénik az egész előadást megszervezték, úgy, hogy közben a gyerekekhez hasonlóan ők is élvezték a mesefeldolgozást. Az állatos nap folytatódott délután a napköziben, ahol a témához

kapcsolódó kézműves foglalkozásokkal várták őket a tanító nénik. A csillag szemek, vidám arcok alapján a tematikus nap nagyszerűen sikerült. A továbbiakban tervezzük a folytatást, a program decemberig végéig összeállt, csodás dolgok várnak a gyerkőcökre, határon túli és hazai előadókkal karöltve.

Hogyan készültünk a tematikus napra? Pár gondolatban a saját tapasztalataimat összegzem a teljesség igénye nélkül. Osztályommal Nemes Nagy Ágnes *Ki ette meg a málnát?* című verses mesét választottuk, melyet a lehető legtöbb oldalról igyekeztünk feldolgozni a hét folyamán. Először elmeséltem a művet fejből, majd leporellóból is felolvastam, ami nagyon tetszett a gyerekeknek. Szerepek szerint többször eljátszottuk, eleinte úgy, hogy én voltam a mesélő, ők az állatok. A hét folyamán csupa medvés játékot játszottunk, voltunk medveadászaton, majd a *Mackó, mackó, ugorjál* c. mozgásos játékot ismételtük át az első osztályból. A mese illusztrálását is na-

gyon élvezték a gyerekek, amihez a leporellót az osztály közepére tettem a szőnyegre, hogy az állatkákat meg tudják nézni, ha szeretnék. A macik rajzolását kérésükre megmutattam a táblán, de a rajzomhoz nem kellett mindenkinek ragaszkodnia, azt követnie. Egy zsírkréta, filctoll, vízfesték kombinált technikával készült illusztráció készítését terveztem el, de volt, aki a teljes rajzot zsírkrétával készítette el. Nagyon szép munkák születtek, mindenki a saját elképzelése szerint dolgozott. Sok-sok szünetet is végigrajzoltak, annyira tetszett nekik a feladat. Végül volt, aki hamarabb befejezte a munkát, mint a többiek, s megkérdezte, olvashatja-e a könyvet a szőnyegen. Pont az a gyerkőc jelentkezett, aki elsöben viszonylag sokat hiányzott, ezért az olvasás technikai részével küszködött. Megadóan bólintottam, gondoltam, csendben elnézegeti a képeket. De nem! Elkezdte betűzgetni a szavakat, majd egy másik fiú is csatlakozott hozzá. Együtt olvastak, nem nekem, nem jegyre, nem gyakorlásból, hanem

azért, mert élvezték. Hozzáteszem, a két legelevenebb tanulómról van szó, akik egymás mellett csípés-rúgás nélkül ritkán szokták kibírni. Most bő nyegyedórát olvastak a szőnyegen fekvé. Közben a többiek is végeztek a rajzzal, s automatikusan köréjük telepedtek le. Mindenki olvasni akarta a mesét, ami fantasztikus érzés volt számomra, hiszen abban a pillanatban az olvasás íze éreztek rá. Napokon keresztül csoportokat alkotva olvastak felváltva, majd a polcon lévő mesekönyveimet is kezdték kölcsönkérni a szünetekben. A gyerekek többsége szociálisan hátrányos helyzetű, és saját elmondásuk szerint nincs otthon mesekönyvük. Ezért az ő olvasási motivációjukat vagy az iskola biztosítja, vagy senki. Ehhez néha muszáj egy-egy mesében megmártózni és elmerülni, tanterv ide vagy oda. A felelősség óriási. Az olvasóvá nevelés nemcsak egy projekt, hanem a mindennapok része. A tanulás alapja, ezt nem szabad a szemünk elől téveszteni.